

**UCHWAŁA NR XLVI/332/2023
RADY GMINY GIZAŁKI**

z dnia 16 marca 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na terenie Gminy Gizalki na lata 2023-2025**

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) w związku z art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.) Rada Gminy Gizalki uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji na lata 2023 – 2025 Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Gizalki stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gizalki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Roman Rojewski

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY GIZAŁKI NA LATA 2023 – 2025

Rozdział I

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Gizzałki na lata 2023-2025 został opracowany na podstawie art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i jest kontynuacją poprzedniego Programu (Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Gizzałki na lata 2020-2022). Zgodnie z zapisami w/w ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego systemu profilaktyki nad dzieckiem i rodziną. Głównym celem programu jest ochrona najmłodszych oraz wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest praca z całą rodziną, w oparciu o zasadę wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i innych przedmiotów zajmujących się pomaganiem rodzinie. Trzeba pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci.

Rodzina w naszym przekonaniu jest najważniejszym miejscem kształtowania człowieka, przekazywania wartości i budowania trwałych relacji. Pełni ona funkcję mającą na celu zaspokojenie potrzeb swoich członków, w tym rozwój biologiczny i psychospołeczny.

Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, mimo zmian jakie zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci nadal stanowi najlepsze środowisko, w którym może rozwijać się człowiek. Dziecko poprzez rodziców kształtuje swój system wartości moralnych i społecznych. Wzorce panujące w rodzinie, charakter więzi emocjonalnych oraz doświadczenia wynoszone z domów w dużym stopniu wpływają na osobowość dziecka – dlatego tylko „zdrowa rodzina” jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej rodziny.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, brak poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężeniu istniejących dysfunkcji. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą się odbywać za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale. Pracę z rodziną należy podjąć w jej najbliższym otoczeniu i różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, uwzględniając zasadę pomocniczości. Współuczestnictwo rodziny w działaniach na rzecz poprawy własnej sytuacji podnosi motywację, sprawia, że rodzina bierze odpowiedzialność za własne życie, a także wzmacnia poczucie sukcesu rodziny w przypadku wprowadzenia i utrwalenia pozytywnych zmian.

Celem programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnienie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin.

Podstawy prawne do realizacji programu:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
4. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577)
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).

Rozdział II

Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Gizalki

Diagnoza społeczna dotyczy dysfunkcji rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Diagnoza została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gizalkach. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Gizalkach.

Gmina Gizalki jest gminą wiejską, położoną na terenie powiatu pleszewskiego w województwie wielkopolskim. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców przedstawia się następująco:

Tabela 1. Struktura ludności w gminie Gizalki

ROK	2020		2021		2022	
Ogólna liczba mieszkańców Gminy Gizalki	4489		4512		4500	
	K	M	K	M	K	M
RAZEM	2245	2244	2254	2258	2248	2252
Wiek 0-17	448	536	426	514	418	512
Wiek 18-59	1310	1329	1319	1326	1314	1324
Wiek 60 - >	487	379	509	418	516	416

Tabela poniżej przedstawia strukturę powodów przyznawania pomocy społecznej, które określone są w ustawie o pomocy społecznej.

Tabela 2. Powody przyznawania pomocy społecznej - Liczby rodzin (Sprawozdanie MRPiS- 03)

	2020	2021	2022
Ubóstwo	63	45	46
Bezdomność	2	0	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	12	11
W tym:	12	12	11
Wielodzietność			
Bezrobocie	22	18	17
Niepełnosprawność	52	45	38
Długotrwała lub ciężka choroba	20	15	13
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	24	16	19
W tym:	20	10	11
Rodziny niepełne			
Rodziny wielodzietne	4	5	7
Przemoc w rodzinie	2	2	0
Alkoholizm	2	1	0
Narkomania	0	0	0
Trudności przystosowania się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	3
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	4

Na podstawie statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gizalkach dokonano analizy rodzin objętych pomocą społeczną na przełomie lat 2020-2022. Głównym powodem przyznawania świadczeń było ubóstwo, kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania pomocy była niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-

wychowawczych, długotrwała lub ciężka choroba. Bezrobocie/ bierność zawodowa są kolejną, często występującą przyczyną ubóstwa, które mają wpływ na funkcjonowanie rodzin.

Tabela 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	2020		2021		2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny, którym przyznano świadczenie	102	236	81	190	75	169
o liczbie osób :						
1	50	50	45	45	43	43
2	15	30	8	16	8	16
3	15	45	5	15	8	24
4	9	36	10	40	3	25
5	6	30	5	25	5	25
6 i więcej	7	45	8	49	8	49
W tym (w rodzinach ogółem)	42	63	30	131	28	117
<i>Rodziny z dziećmi ogółem</i>						
o liczbie dzieci						
1	12	28	4	8	6	13
2	17	63	11	43	10	38
3	11	59	11	55	8	42
4	1	7	4	25	4	24
5	1	6	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0
7 i więcej	0	0	0	0	0	0
<i>Rodziny niepełne ogółem</i>	21	61	14	48	14	39
o liczbie dzieci:						
1	10	22	4	8	6	13
2	7	21	5	18	7	22
3	3	12	4	16	1	4
4 i więcej	1	6	1	6	0	0
<i>Rodziny emerytów i rencistów ogółem</i>	25	35	18	21	15	18
o liczbie osób:						
1	18	18	16	16	12	12
2	4	8	1	2	3	6
3	3	9	1	3	0	0
4 i więcej	0	0	0	0	0	0

Tabela 4. Wsparcie asystenta rodziny w latach 2020 – 2022

Rok	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2020	5	11
2021	4	12
2022	3	10

W celu realizacji założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej jest zatrudniony asystent rodziny, który pracuje z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze. Głównym celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę należytego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W związku z tym asystent wspólnie z pracownikiem socjalnym i członkami rodziny opracowuje plan pracy, który następnie jest wspólnie realizowany. W sytuacji gdy rodzice nie są w stanie sami prawidłowo wypełniać funkcji opiekuńczo – wychowawczej, sąd rodzinny decyduje o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka. Wydatki ponoszone przez gminę ze względu na miejsce zamieszkania dziecka umieszczonego po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo rodzinnym domu dziecka wynoszą odpowiednio:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Na obecną chwilę z terenu naszej Gminy nie ma dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Powyższe dane potwierdzają konieczność wspierania rodzin przez asystenta w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu poprawy ich funkcjonowania oraz zmniejszenia zjawiska dezintegracji rodziny w postaci wychowania dziecka poza naturalną rodziną.

Rozdział III

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny

Adresatami Programu wspierania Rodziny w Gminie Gizalki na lata 2023-2025 są wszystkie rodziny z terenu Gminy Gizalki, które potrzebują wsparcia w wykonywaniu podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, edukacyjnych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela 5 . Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny

Lp.	Instytucja	Działania
1.	Urząd Gminy w Gizzałkach ul. Kaliska 28	Dowóz dzieci niepełnosprawnych do szkół. Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych.
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kaliska 23 63-300 Gizzałki	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno-zawodowa , współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującymi się pomocą w rodzinie .
3.	Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Organizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży, organizacja wypoczynku letniego, poradnictwo psychologiczne i socjalne.
4.	Zespół Interdyscyplinarny	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy.
5.	Szkoła Podstawowa im. Ojca Św. Jana Pawła II w Gizzałkach , ul. Kaliska 25	Działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie pedagogiczne dla dzieci i rodziców, realizacja programów edukacyjnych.
6.	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Białobłotach	
7.	Szkoła Podstawowa Im. Obrońców Tobruku w Tomicach	
8.	Przedszkole Publiczne „Smerfy” w Wierzchach	

Rozdział IV

Cele i zadania programu

Głównym celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Cel, o którym mowa osiągnąć będzie w szczególności poprzez:

1. Wspieranie rodziny:
 - a) diagnozowanie środowisk rodzinnych, systematyczne rozpoznawanie i analizowanie problemów występujących w rodzinie:
 - ochrony i opieki zdrowotnej,
 - realizacja potrzeb materialnych,
 - nauki i wykształcenia,
 - realizacja potrzeb kulturalnych,
 - wdrażanie do życia społecznego i środowiskowego,
 - wychowania etycznego i estetycznego,

- b) wspieranie możliwości rozwojowych rodziny,
 - c) wspieranie funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
 - d) wspieranie rodzin zagrożonych (w trudnej sytuacji, w kryzysie).
2. Współpraca z instytucjami, placówkami oświatowymi i organizacjami zajmującymi się rozwojem rodziny. Realizacja programu ma przyczynić się do profilaktyki dla rodzin w trudnej sytuacji w wypełnianiu funkcji psychospołecznych.
 3. Cele szczegółowe: Aby móc zrealizować cel główny programu określone zostały cele szczegółowe:
 - działania zmierzające do wzmocnienia systemu norm i wartości procesu wychowawczego gwarantujących prawidłowy rozwój dziecka w rodzinie,
 - pomoc rodzicom w przystosowaniu się do życia społecznego poprzez indywidualną pracę z rodziną,
 - wdrażanie programów edukacyjnych skierowanych do dzieci i ich rodziców służących rozwojowi rodziny,
 - współpraca z Asystentem Rodziny, pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, policjantami w celu podjęcia wspólnych działań profilaktycznych na rzecz rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo – wychowawczym.
 4. Profesjonalna pomoc dla rodzin dysfunkcyjnych w tym:
 - interwencja kryzysowa w rodzinie,
 - organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo - pomoc w nauce.
 5. Profilaktyka:
 - udział i propagowanie form aktywności społecznej osób wymagających pomocy i wsparcia,
 - udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodziny oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.
 6. Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Giząłkach przy współudziale:
 - szkół, przedszkoli,
 - organizacji pozarządowych.

Rozdział V

Przewidywane efekty realizacji Programu

Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci i rodzin oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin przy jednoczesnym zwiększeniu liczby i rodzaju specjalistycznych form wsparcia.

Rozdział VI

Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Giząłkach przy współpracy z następującymi instytucjami:

1. Urzędem Gminy w Giząłkach.
2. Zespołem Interdyscyplinarnym.
3. Policją.
4. Placówkami oświatowymi i kulturalnymi.

5. Placówkami służby zdrowia.
6. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.
7. Organizacjami pozarządowymi.

Program będzie finansowany: ze środków własnych pochodzących z budżetu gminy Gizalki i z budżetu państwa.

Przewiduje się również aplikowanie o środki ze źródeł zewnętrznych takich jak Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej czy inne projekty skierowane na wsparcie dziecka i rodziny.

Rozdział VII

Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.

- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- liczba osób korzystających z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- liczba udzielonych stypendiów o charakterze socjalnym,
- liczba udzielonych zasiłków szkolnych (losowych),
- liczba dzieci biorących udział w wypoczynku letnim i zimowym,
- liczba rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi objętymi pracą socjalną.
- liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny,
- liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej karty,

Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń Programu. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gizalkach w terminie do 31 marca każdego roku sporządzi sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny.

Uzasadnienie
do uchwały nr XLVI/332/2023
Rady Gminy Gizalki
z dnia 16 marca 2023 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na terenie Gminy Gizalki na lata 2023 - 2025

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r., poz.447 ze zm.) rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony także ze względu na dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową. Ma zapewnić ochronę przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa. Pomoc dla rodzin przezwyciężających trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci może być skuteczna jeżeli do współpracy z rodziną zostaną zaangażowane wszystkie służby społeczne pracujące z dziećmi i rodzicami.

Przewodniczący Rady

Roman Rojewski